

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор НТУ «ХПІ»

Є.І. Сокол

«15» 01 2019 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«ОХОРОНА ПРАЦІ»

Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 263 Цивільна безпека
галузі знань 26 Цивільна безпека
Кваліфікація: Магістр з цивільної безпеки

ЗАТВЕРДЖЕНО

ВЧЕНОЮ РАДОЮ НТУ «ХПІ»

Голова вченої ради

Л.Л. Товажнянський

Протокол № 1 від

«08» 01 2019 р.

Харків 2019 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

Рівень освіти	<u>Другий (магістерський)</u>
Галузь знань	<u>26 Цивільна безпека</u>
Спеціальність	<u>263 Цивільна безпека</u>
Спеціалізація	<u>263-1 Охорона праці</u>
Кваліфікація	<u>Магістр з цивільної безпеки</u>

СХВАЛЕНО

Науково-методичною комісією зі спеціальності «Цивільна безпека»

Голова комісії

В.В. Березуцький

« 08 » 01 2019 р.

РЕКОМЕНДОВАНО

Методичною радою НТУ «ХПІ»
Заступник голови методичної ради

Р.П. Мигущенко

« 08 » 01 2019 р.

ПОГОДЖЕНО

Завідувач кафедри «Охорона праці та навколишнього середовища»

В.В. Березуцький

« 08 » 01 2019 р.

ПОГОДЖЕНО

Директор Навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту

В.В. Спіфанов

« 08 » 01 2019 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО ТА НАДАНО ЧИННОСТІ

Наказом ректора Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» від « 15 » 01 2019 р. № 18 94

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою кафедри **«Охорони праці та навколишнього середовища» Навчально-наукового інституту механічної інженерії і транспорту** Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» на основі проекту стандарту вищої освіти України зі спеціальності 263 «Цивільна безпека» у складі:

1. Доктор технічних наук, професор В.В. Березуцький – завідувач кафедри «Охорони праці та навколишнього середовища», керівник робочої групи (гарант освітньої програми).

2. Кандидат технічних наук, професор В.Ф. Райко – професор кафедри «Охорони праці та навколишнього середовища».

3. Кандидат технічних наук, доцент Є.О. Семенов – доцент кафедри «Охорони праці та навколишнього середовища».

I. Профіль освітньо-професійної програми зі спеціальності 263 «Цивільна безпека»

1 – Загальна інформація	
Вищий навчальний заклад та структурний підрозділ	Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» Кафедра охорони праці та навколишнього середовища
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригінала	Магістр. Магістр з цивільної безпеки
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма зі спеціальності 263 «Охорона праці»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання – 1,4 роки.
Наявність акредитації	Сертифікат УД № 21003304 термін дії до 01.07.2024 р.
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень. FQ-EHEA – другий цикл EQF LLL – 7 рівень
Передумови	наявність освітнього ступеня «бакалавр».
Мова викладання	Українська мова.
Термін дії освітньої програми	5 років
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://web.kpi.kharkov.ua/safetyofliving/uk/study/
2 - Мета освітньої програми	
Формування особистості фахівця, здатного вирішувати складні нестандартні завдання і проблеми в галузі управління цивільною безпекою, здатних до практичної діяльності. які володіють належними компетентностями, необхідними для ідентифікації та оцінки потенційних джерел небезпек різного характеру при експлуатації об'єктів господарювання.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація)	Підготовка висококваліфікованих фахівців до практичної управлінської діяльності у сфері цивільного захисту, виробничої та техногенної безпеки. Теоретичним змістом предметної області є способи і методи оптимізації, проектування, моделювання, розроблення і експлуатації. Здобувач вищої освіти у зазначеній предметній області має володіти знаннями, уміннями та навичками, спрямованими на створення стратегії розвитку у сфері цивільного захисту, виробничої та техногенної безпеки; економічну оцінку запропонованих інженерно-технічних рішень; організації і впровадження сучасних систем менеджменту техногенного і професійного ризику на підприємствах; розробку і реалізацію комплексу організаційних. Технічних і спеціальних заходів цивільного захисту та охорони праці.
Орієнтація освітньої програми	Програма базується на системі загальнонаукових і спеціальних методів, професійних методик, необхідних для підготовки фахівців з питань цивільної і техногенної безпеки та охорони праці.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Спеціальна освіта та професійна підготовка в галузі забезпечення цивільної безпеки та охорони праці.
Особливості програми	Програмою передбачено оволодіння основними методами науково-дослідної роботи та обов'язкова переддипломна практика у провідних фахових підприємствах і організаціях.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Професійні назви робіт за ДК 003:2010: «Начальник підрозділу оперативно-рятувальної служби з профілактичних заходів цивільного захисту», код КП 1229.7; «Начальник підрозділу постійної готовності до аварійно-рятувальних дій», код КП 1229.7; «Начальник штабу цивільного захисту», код 1210.1. «Інженер з охорони праці», код КП 2149.2; «Інженер профілактичних робіт», код КП2149.2; «Інженер з техногенно-екологічної безпеки», код КП2149.2; «Експерт з умов праці», код КП 2412.2 2 і займати первинні посади зазначені у Довіднику кваліфікаційних характеристик професій працівників МНС України (випуск 92):
Подальше навчання	Продовження навчання у ВНЗ України та за кордоном на третьому (освітнього – науковому) рівні вищої освіти, а також підвищення кваліфікації і отримання додаткової післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання розрахункових, розрахунково-графічних завдань, курсових робіт, на основі підручників, посібників, періодичних наукових видань, використання мережі Інтернет, навчання через науково-дослідну роботу.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS. <i>Поточний контроль</i> – усне та письмове опитування, оцінка роботи в малих групах, тестування, захист групових та індивідуальних науково-дослідних завдань та проектів. <i>Підсумковий контроль</i> - усні та письмові екзамени, заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю, захист звітів з практик, захист курсових робіт. <i>Державна атестація</i> – підготовка та публічний захист (представлення) випускної кваліфікаційної роботи.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК 1 Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері цивільного захисту, виробничої та техногенної безпеки під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1 Здатність визначати мету і завдання власної та колективної діяльності, організувати і очолити роботу колективу, готовність до лідерства. ЗК 2 Здатність формулювати особисту думку та доказово представити точку зору щодо інженерних рішень та управлінських дій на певній території, об'єкті. ЗК 3 Здатність до системного творчого мислення, наполегливості у досягненні мети професійної та науково-дослідницької діяльності. ЗК 4 Здатність до пошуку, опрацювання та узагальнення професійної і науково-технічної інформації. ЗК 5 Здатність акцентовано формулювати думки в усній і письмовій формі на рідній і іноземній мові. ЗК 6 Здатність до презентації власних і колективних результатів про-

	<p>фесійної та науково-дослідної діяльності.</p> <p>ЗК 7 Здатність до реалізації заходів щодо запобігання виникнення надзвичайних (аварійних) ситуацій та забезпечення сталого функціонування підприємств, а також прогнозувати та оцінювати соціально-економічні наслідки надзвичайних (аварійних) ситуацій на об'єктах.</p>
<p>Професійні компетентності спеціальності (ПК)</p>	<p>ПК 1 Спроможність управляти роботою та стратегічним розвитком колективу в процесі здійснення професійної діяльності, а також діяльністю підприємства, організації в режимі надзвичайної ситуації.</p> <p>ПК 2 Знання на рівні новітніх досягнень, необхідні для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері цивільного захисту або охорони праці.</p> <p>ПК 3 Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем у сфері техногенної безпеки, цивільного захисту або охорони праці.</p> <p>ПК 4 Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності.</p> <p>ПК 5 Спроможність застосувати на практиці теорії прийняття управлінських рішень і методи експертних оцінок.</p> <p>ПК 6 Здатність організовувати моніторинг джерел надзвичайних ситуацій й аналізувати його результати, розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації щодо проведення заходів із запобігання та ліквідування надзвичайних ситуацій.</p> <p>ПК 7 Здатність застосовувати нові підходи (методи) до аналізування процесів, стану об'єктів та прогнозування можливих причин виникнення надзвичайних ситуацій з метою оцінювання ризику та можливих наслідків.</p> <p>ПК 8 Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефахівців</p> <p>ПК 9 Уміння оптимізувати методи й засоби спрямовані на припинення дії небезпечних чинників, рятування життя і збереження здоров'я людей, а також організування життєзабезпечення населення.</p> <p>ПК 10 Здатність самостійно створювати сучасні моделі систем для захисту населення, територій шляхом творчого застосування отриманих знань.</p> <p>ПК 11 Бути готовим до реалізації на практиці в конкретних умовах заходів (методів) щодо захисту населення у надзвичайних ситуаціях</p> <p>ПК 12 Забезпечувати організаційні і навчально-методичні заходи щодо набуття працівниками і населенням знань, необхідних для збереження життя і здоров'я людей в умовах надзвичайної ситуації та під час виконання невідкладних робіт у зоні надзвичайної ситуації або в осередку ураження.</p> <p>ПК 13 Спроможність проводити експертизу нормативних документів у сфері цивільного захисту, проектів містобудівної документації та проектів будівництва з питань техногенної безпеки.</p> <p>ПК 14 Здатність проводити економічну оцінку ефективності інженерно-технічних заходів цивільного захисту</p> <p>ПК 15 Здатність аналізувати, оптимізувати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних або наукових завдань.</p> <p>ПК 16 Здатність до реалізації нових методів, спрямованих на регулювання техногенної безпеки, оцінювання рівнів ризику.</p>

7 - Програмні результати навчання

ПРН 1 Знати та розуміти фундаментальні і прикладні аспекти наук, пов'язані з техногенною та природною безпекою.

ПРН 2 Уміти використовувати фундаментальні закономірності у професійній діяльності.

ПРН 3 Знати основні концепції цивільного захисту, охорони праці, сталого розвитку і методології наукового пізнання.

ПРН 4 Інтегрувати знання з різних галузей для вирішення теоретичних та/або практичних завдань і проблем.

ПРН 5 Знати правові та етичні норми для оцінки професійної діяльності, розроблення та реалізації соціально-значущих проектів, спрямованих на регулювання техногенної та природної безпеки, збереження здоров'я та працездатності людини в трудовому процесі.

ПРН 6 Уміння самостійно планувати виконання дослідницького та/або інноваційного завдання та формулювати висновки за його результатами, розробляти та представляти наукові статті, тези доповідей, реферати, звіти.

ПРН 7 Демонструвати здатність до організації колективної діяльності та реалізації комплексних проектів, спрямованих на регулювання техногенної та природної безпеки, збереження здоров'я та працездатності людини в трудовому процесі, з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

ПРН 8 Знати сучасні методи та інструментальні засоби досліджень та прогнозів виникнення ризиків та можливих джерел надзвичайних ситуацій, у тому числі методи та засоби математичного і геоінформаційного моделювання.

ПРН 9 Передбачати та визначати зони підвищеного техногенного ризику і забруднення.

ПРН 10. Визначати ймовірність виникнення, тенденції і динаміку розвитку надзвичайних ситуацій, аварій, інших небезпечних подій.

ПРН 11. Аналізувати стан та можливі причини виникнення надзвичайної ситуації, нещасного випадку на виробництві, аварії та оцінювати їх наслідки.

ПРН 12 Проводити аналіз правових, організаційних, технічних та інших заходів, з питань цивільного захисту, охорони праці та техногенної безпеки.

ПРН 13 Спілкуватися іноземною мовою в науковій, виробничій та соціально-суспільній сферах діяльності.

ПРН 14 Володіти навичками публічних виступів, дискусій, проведення занять. Донести професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців аварійно-рятувальних служб та формувань і широкого загалу.

ПРН 15 Використовувати сучасні інформаційні ресурси у сфері професійної діяльності.

ПРН 16 Застосовувати нові підходи для вироблення стратегії прийняття рішень у складних непередбачуваних умовах.

ПРН 17 Демонструвати обізнаність щодо новітніх принципів та методів захисту населення, території, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій, створювати моделі нових систем захисту, розробляти та пропонувати рекомендації щодо практичного застосування результатів експерименту.

ПРН 18 Оцінювати рівень небезпеки під час виникнення надзвичайної ситуації (аварії) та можливості підрозділів, створених для виконання завдань у сфері цивільного захисту відповідної функціональної спря-

	<p>мованості.</p> <p>ПРН 19 Виконувати та захищати техніко-економічні розрахунки заходів щодо підвищення безпеки.</p> <p>ПРН 20 Розробляти системи управління цивільним захистом, охороною праці, техногенною безпекою підприємств, установ, організацій.</p> <p>ПРН 21 Володіти основами проектування, експертно-аналітичної оцінки та виконання досліджень.</p> <p>ПРН 22 Виконувати експертизу у сфері цивільного захисту, проектів будівництва та проектів містобудівної документації.</p> <p>ПРН 23 Проводити обстеження технічного стану, стану забезпечення цивільного захисту, техногенної та виробничої безпеки об'єктів, будівель, споруд, інженерних мереж та їх паспортизацію.</p>
8 - Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Усі науково-педагогічні працівники випускаючої кафедри та інших кафедр, задіяні у викладанні навчальних дисциплін, здатні забезпечити на високому рівні педагогічну, виховну та навчально-методичну роботу. Науково-педагогічна спеціальність викладачів відповідає профілю дисциплін, що ним викладаються.
Матеріально – технічне забезпечення	Матеріально-технічна база кафедри є сучасною та повністю відповідає державним вимогам, щодо підготовки фахівців заявленої спеціальності.
Інформаційне та навчально – методичне забезпечення	Навчально-методичне забезпечення дисциплін навчального плану наявне у повному обсязі, що створює основу для якісної підготовки фахівців.
9 - Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	
Міжнародна кредитна мобільність	Не існує.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе після вивчення курсу української мови.

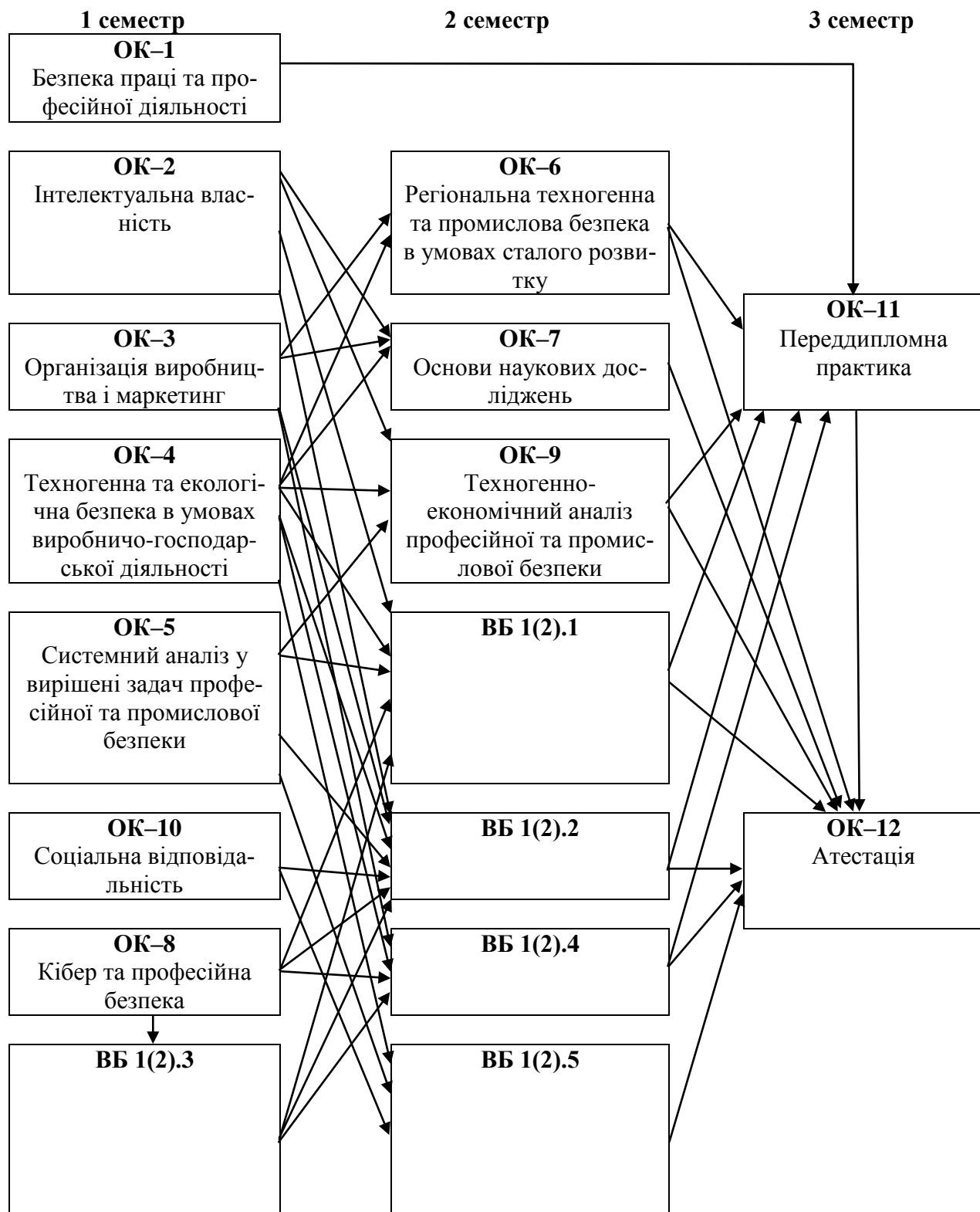

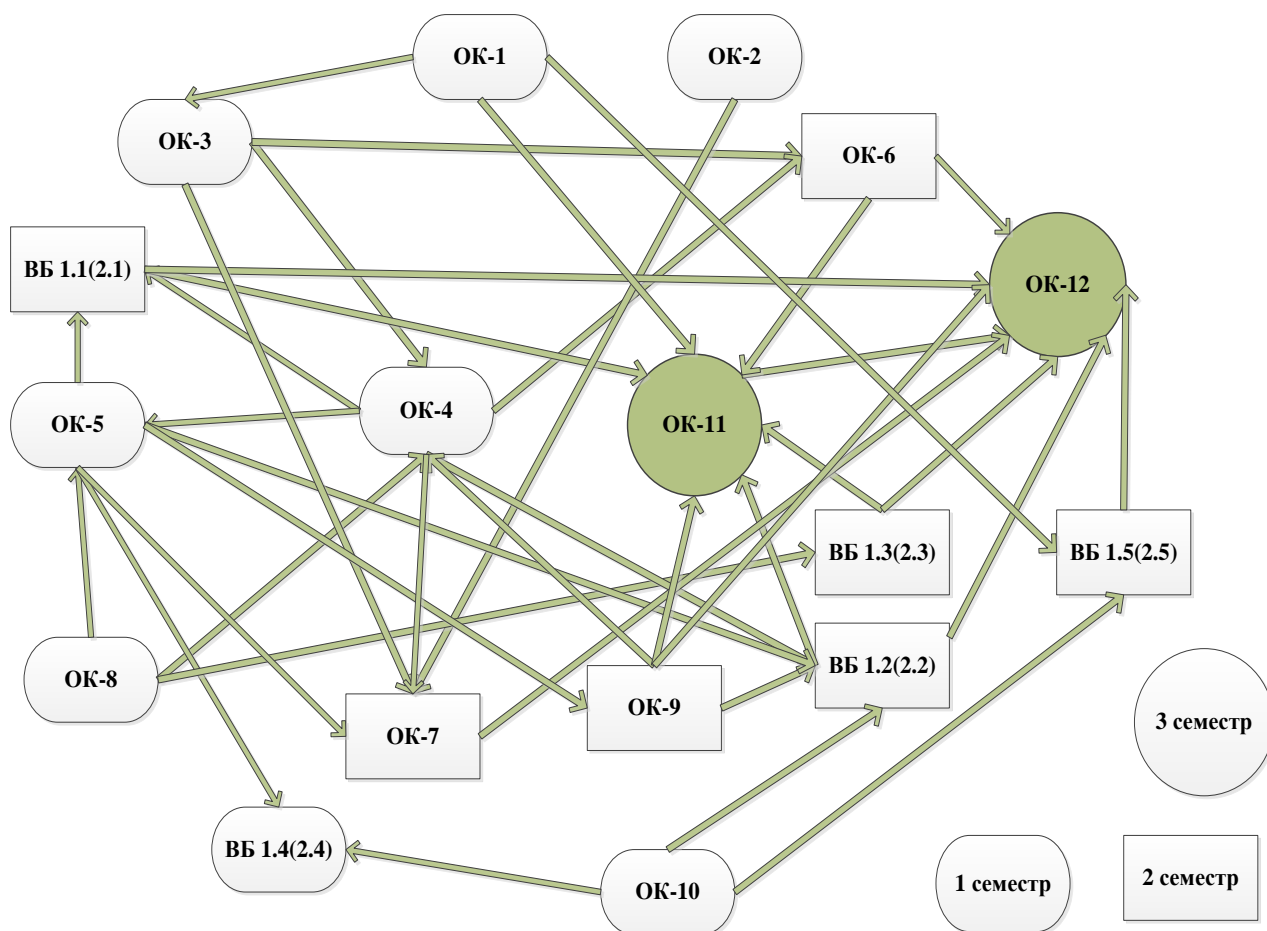
2. Перелік компонент та структурно – логічна схема освітньо–професійної програми та їх логічна послідовність

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
Загальна підготовка			
ОК-1	Безпека праці та професійної діяльності	3	залік
ОК-2	Інтелектуальна власність	3	залік
ОК-3	Організація виробництва і маркетинг	3	залік
Професійна підготовка			
ОК-4	Техногенна та екологічна безпека в умовах виробничо-господарської діяльності	5,0	екзамен
ОК-5	Системний аналіз у вирішенні задач професійної та промислової безпеки	4,0	залік
ОК-6	Регіональна техногенна та промислова безпека в умовах сталого розвитку	4,0	екзамен
ОК-7	Основи наукових досліджень	3,0	екзамен
ОК-8	Кібер та професійна безпека	4,0	екзамен
ОК-9	Техногенно-економічний аналіз професійної та промислової безпеки	4,0	залік
ОК-10	Соціальна відповідальність	4,0	залік
ОК-11	Переддипломна практика	15,0	залік
ОК-12	Атестація	15,0	захист дипломної роботи
Загальний обсяг обов'язкових компонент		67	
Вибіркові компоненти ОП			
Вибірковий блок 1 «Охорона праці»			
ВБ 1.1	Устаткування та проектування інженерних систем по забезпеченню професійної та промислової безпеки	4,0	екзамен
ВБ 1.2	Ризик менеджмент використання обладнання та технологій	6,0	екзамен
ВБ 1.3	Організація безпечного електроспоживання	4,0	екзамен
ВБ 1.4	Організаційно-технічне забезпечення аудиту з професійної безпеки робочих місць галузі	6,0	екзамен
ВБ 1.5	Експертиза та обстеження у сфері промислового будівництва та цивільного захисту	3,0	екзамен
Вибірковий блок 2 «Техногенна безпека»			
ВБ 2.1	Теоретичні основи експериментальних досліджень з цивільної безпеки	4,0	екзамен
ВБ 2.2	Експертно-аналітична оцінка устаткування підвищеної небезпеки	6,0	екзамен
ВБ 2.3	Інституційні основи прийняття рішень з попередження та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій	4,0	екзамен
ВБ 2.4	Технологія та інженерія задля сталого розвитку	6,0	екзамен
ВБ 2.5	Оцінка техногенної безпеки промислового підприємства	3,0	екзамен
Загальний обсяг вибірових компонент:		23	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ВИБІРКОВОЇ ПРОГРАМИ		90 кредитів	

2.2 Структурно-логічна схема ОП

Семестр	Зміст навчальної діяльності
1	ОК 1; ОК 2; ОК 3; ОК 4; ОК 5; ОК 8; ОК 10; ВБ 1.3(2.3)
2	ОК 6; ОК 7; ОК 9; ВБ 1.1(2.1); ВБ 1.2(2.2); ВБ 1.4(2.4); ВБ 1.5(2.5)
3	ОК 11; ОК 12

2.3 Розподіл змісту освітньої програми за групами компонентів та циклами підготовки

№ п/п	Цикл підготовки	Обсяг навчального навантаження здобувача вищої освіти (кредитів ECTS / %)		
		Обов'язкові компоненти освітньо-професійної програми	Вибіркові компоненти освітньо-професійної програми	Всього за весь термін навчання
1	Цикл загальної підготовки	9 / 10	-	9 / 10
2	Цикл професійної підготовки	58 / 64	-	58 / 64
3	Дисципліни вільного вибору	-	23 / 26	23 / 26
Всього за весь термін навчання		67 / 74	23 / 26	90 / 100

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників освітньої програми спеціальності 263 «Цивільна безпека» проводиться у формі захисту кваліфікаційної магістерської роботи. Атестація здійснюється відкрито і публічно. За результатами успішного виконання освітньої програми видається документ про вищу освіту встановленого зразка та присуджується освітній ступінь магістра і присвоєння кваліфікації: Магістр з цивільної безпеки.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	ОК-1	ОК-2	ОК-3	ОК-4	ОК-5	ОК-6	ОК-7	ОК-8	ОК-9	ОК-10	ОК-11	ОК-12	ВБ-1.1	ВБ-1.2	ВБ-1.3	ВБ-1.4	ВБ-1.5	ВБ-2.1	ВБ-2.2	ВБ-2.3	ВБ-2.4	ВБ-2.5	
ЗК 1 Здатність визначати мету і завдання власної та колективної діяльності, організувати і очолити роботу колективу, готовність до лідерства.		+	+							+													
ЗК 2 Здатність формулювати особисту думку та доказово представити точку зору щодо інженерних рішень та управлінських дій на певній території, об'єкті.	+											+		+		+	+						
ЗК 3 Здатність до системного творчого мислення, наполегливість у досягненні мети професійної та науково-дослідницької діяльності.							+					+						+		+			
ЗК 4 Здатність до пошуку, опрацювання та узагальнення професійної і науково-технічної інформації.					+				+		+	+	+										
ЗК 5 Здатність акцентовано формулювати думки в усній і письмовій формі на рідній і іноземній мові.	+					+				+	+					+	+		+				+
ЗК 6 Здатність до презентації власних і колективних результатів професійної та науково-дослідної діяльності.				+	+							+					+	+					+
ЗК 7 Здатність до реалізації заходів щодо запобігання виникнення надзвичайних (аварійних) ситуацій та забезпечення сталого функціонування підприємств, а також прогнозувати та оцінювати соціально-економічні наслідки надзвичайних (аварійних) ситуацій на об'єктах.	+			+				+				+			+							+	
ПК 1 Спроможність управляти роботою та стратегічним розвитком колективу в процесі здійснення професійної діяльності, а також діяльністю підприємства, організації в режимі надзвичайної ситуації.	+												+	+						+			
ПК 2 Знання на рівні новітніх досягнень, необхідні для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері цивільного захисту або охорони праці.					+	+	+							+				+		+			
ПК 3 Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні проблем у сфері техногенної безпеки, цивільного захисту або охорони праці.	+		+		+					+	+		+			+							+
ПК 4 Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/або інноваційної діяльності.		+				+	+					+			+			+		+	+		
ПК 5 Спроможність застосувати на практиці теорії прийняття управлінських рішень і методи експертних оцінок.	+	+							+	+			+	+			+	+	+				
ПК 6 Здатність організовувати моніторинг джерел надзвичайних ситуацій й аналізувати його результати, розроблювати науково-обґрунтовані рекомендації щодо проведення								+					+	+		+							+

